

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 363/2017-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SBK INVEST, a. s., Nobelova 9, Bratislava, právne zastúpenej spoločnosťou RASLEGAL, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, v menej ktorej koná advokát JUDr. Slavomír Rabatin, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 180/2016-419 z 2. júna 2016 a uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 50 C 239/2011-192 z 3. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SBK INVEST, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. septembra 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SBK INVEST, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského

súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 180/2016-419 z 2. júna 2016 a uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 50 C 239/2011-192 z 3. februára 2016.

2. Z priložených rozhodnutí vyplýva, že 29. decembra 2011 podala sťažovateľka na okresnom súde žalobu, ktorou sa voči družstvu DRUDOP, stavebné a opravárenské družstvo, Bajkalská cesta 31, Bratislava (ďalej len „žalovaný“), domáhala určenia svojho výlučného vlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v Bratislave, v k. ú. ■■■■■, zapísaným na liste vlastníctva ■■■■■ (ďalej len „dotknuté nehnuteľnosti“). Rozsudkom č. k. 50 C 239/2011-108 zo 16. januára 2013 rozhodol okresný súd tak, že jej žalobu zamietol a zaviazal ju na náhradu trov konania vo výške 36 698,96 €. O výške trov konania rozhodol okresný súd na základe znaleckého posudku, ktorý bol žalovaným predložený po vyhlásení rozsudku pri vyčíslení trov konania. Sťažovateľka podala odvolanie proti výroku o náhrade trov konania. Výrok vo veci samej odvolaním nenapadla, a preto tento výrok nadobudol právoplatnosť. Krajský súd rozhodnutím č. k. 6 Co 311/2013-136 z 31. mája 2013 rozsudok zmenil v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania a zaviazal sťažovateľku na náhradu trov konania vo výške 25 100,44 €. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 6 Cdo 268/2013 z 22. októbra 2014 uznesenie krajského súdu zrušil ako nezákonné a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že postupom krajského súdu, ako aj okresného súdu bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom, keďže jej konajúce súdy nedoručili znalecký posudok, na ktorom založili svoje rozhodnutie týkajúce sa náhrady trov konania, a neumožnili jej zoznámiť sa s ním a vyjadriť sa k nemu. S odvolaním sa na uznesenie najvyššieho súdu zrušil krajský súd rozsudok okresného súdu zo 16. januára 2013 a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

3. Okresný súd 16. februára 2015 doručil znalecký posudok právnomu zástupcovi sťažovateľky, ktorý ho prevzal 23. februára 2015, dňa 13. marca 2015 si prevzala znalecký posudok aj sťažovateľka. Vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 3. júna 2015 sťažovateľka uviedla, že predmetný posudok nebol v rozhodujúcom čase súčasťou spisu a nebol ani predložený v zákonnej trojdňovej lehote na vyčíslenie trov konania. Ďalej tvrdila, že pokiaľ účastník nepredloží tvrdenia a dôkazy o hodnote predmetu sporu pred

skončením dokazovania, musí súd vychádzať z toho, že hodnota sporu nebola zistená a nie je mu známa. Keďže vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté, považovala sťažovateľka ďalšie dokazovanie za absolútne vylúčené.

4. Dňa 3. februára 2016 vydal okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, v ktorom sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania, a to vo výške 28 765,30 €. Zároveň žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy právneho zastúpenia v dovolacom konaní sťažovateľke, a to vo výške 774,27 €. Okresný súd konštatoval, že o náhrade trov konania rozhoduje súd na návrh a ich prisúdenie je viazané na splnenie formálnych podmienok a predpokladov, ktoré sú predmetom súdneho uváženia. Vo vzťahu k uplatneniu trov konania ide o povinnosť účastníka vyčíslieť trovy konania v zákonom ustanovenej lehote [§ 151 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“)]. Uvedená lehota sa vždy viaže na rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa rozhodnutie vyhlasuje, je účastník povinný vyčíslieť trovy konania do troch dní od jeho vyhlásenia. K tvrdeniam sťažovateľky, že predmetný znalecký posudok bol do spisu vložený až 16. februára 2015, t. j. po uplynutí trojdňovej zákonnej lehoty, okresný súd uviedol, že *„zo súdneho spisu, napriek tomu, že podanie právnej zástupkyne žalovaného na súd dňa 21.01.2013 malo uvedené dve prílohy (znalecký posudok a Nález US SR), pričom pečiatka súdu označila prílohy ako zväzok bez počtu strán, nevylučuje, že v prílohe sa nenachádzal aj predmetný znalecký posudok“*. O tom, že znalecký posudok bol podkladom na rozhodovanie súdu, svedčila podľa okresného súdu aj skutočnosť, že v podaní žalovaného doručenom okresnému súdu 18. januára 2013 sa neuvádzalo číslo znaleckého posudku ani hodnota nehnuteľnosti, ani meno a priezvisko znalca, avšak rozhodujúce súdy z týchto údajov vychádzali. O tom, že posudok bol vyhotovený 17. januára 2013 a že bol odovzdaný právnej zástupkyňi žalovaného 18. januára 2013, svedčilo nakoniec aj potvrdenie znalca založené v súdnom spise na č. 1. 367.

5. Krajský súd napadnutým rozhodnutím uzniesenie okresného súdu v časti výroku ukladajúcom povinnosť nahradenia trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní sťažovateľke potvrdil a v časti výroku, v ktorom bola uložená povinnosť náhrady trov právneho zastúpenia družstvu DRUDOP, zmenil tak, že uložil sťažovateľke povinnosť

nahradiť družstvu DRUDOP trovy konania vo výške 29 872,97 €. Krajský súd v úvode rozhodnutia konšatoval, že predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Tarifnou hodnotou veci, ktorá je základom pre výpočet sadzby za jeden úkon právnej služby, je v zmysle § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „advokátska tarifa“) cena veci určená pri začatí poskytovania právnej služby. Hodnotu veci, ktorá bola predmetom daného konania, je možné vyjadriť v peniazoch. Tarifnú odmenu preto podľa odvolacieho súdu okresný súd správne vyčíslil podľa § 10 ods. 1 advokátskej tarify. Dôvodná podľa krajského súdu nebola ani argumentácia sťažovateľky, že žalovaný trovy konania nevyčíslil v lehote uvedenej v § 151 ods. 1 OSP. Krajský k tomu uviedol, že „[v] podaní žalovaného z 18.01.2013 (č. l. 105), ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené dňa 21.01.2013, je uvedené, že prílohou tohto podania je znalecký posudok. Jeho originál bol žalovanému vrátený dňa 26.06.2013 (viď č. l. 138). Žalobca v dovolaní, ktorým napadol uznesenie odvolacieho súdu z 31.05.2013, č. k. 6Co/311/13-136, 6Co/317/13, namietol, že uvedený znalecký posudok mu nebol doručený a nemohol sa preto s ním oboznámiť. Najvyšší súd v zrušujúcom uznesení z 22.10.2014, sp. zn. 6Cdo/268/2013 uviedol, že okolnosti danej veci v rámci zabezpečenia spravodlivej ochrany práv žalobcu ako účastníka konania vyžadovali, aby mu konajúce súdy umožnili zoznámiť sa s predmetným znaleckým posudkom, teda aby mu ho doručili. Následne žalovaný v prílohe podania zo 16.02.2015 (č. l. 189) do spisu založil ďalšie 2 vyhotovenia znaleckého posudku č. 4/2013. Tento znalecký posudok bol právnomu zástupcovi žalobcu doručený dňa 23.02.2015 (viď doručka na č. l. 280). Možno teda urobiť záver, že znalecký posudok č. 4/2013 žalovaný do spisu založil dňa 16.02.2015 teda ešte pred uplynutím 3-dňovej lehoty uvedenej v § 151 ods. 1 druhá veta O.s.p. (rozsudok súdu prvého stupňa č. k. 50C/239/2011-108 bol vyhlásený dňa 16.01.2013, lehota 3 pracovných dní uvedená v § 151 ods. 1 druhá veta O.s.p. začala plynúť dňa a uplynula v pondelok dňa 21. 01. 2013). Odvolací súd je však toho názoru, že žalovaný bol povinný trovy konania vyčísliť v lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia rozsudku v zmysle § 151 ods. 1 druhá veta O.s.p., a túto povinnosť - ako je to uvedené vyššie - aj splnil. Skonštatoval to napokon aj Najvyšší súd SR v odôvodnení uznesenia z 22.10.2014 sp. zn. 6Cdo/268/2013.

Inými slovami, pre posúdenie toho, či táto lehota bola dodržaná, nie je právne významné, kedy bol do spisu založený znalecký posudok č. 4/2013.“.

6. Podľa názoru sťažovateľky sú uvedené závery krajského súdu v priamom rozpore s právom na spravodlivý súdny proces, a to najmä preto, že *„(i) je toto rozhodnutie arbitrárne, formalistické a priečiace sa základným zásadám civilného sporového konania, (ii) rozhodnutie vážne naruša a zasahuje do práva sťažovateľa vlastniť majetok, (iii) výška trov konania bola určená postupom, ktorý je v príkrom rozpore s ustálenými aplikačnými zásadami a nemá žiadnu oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky, (iv) vážne naruša a ohrozuje postavenie sťažovateľa v spojitosti s jeho podnikateľskou činnosťou a dobrým obchodným menom a v neposlednom rade (v) ohrozuje sťažovateľa a jeho majetok tým, že opakovane vytvára pre družstvo DRUDOP nezmyselné a nezákonné exekučné tituly v nezanedbateľnej výške“.* Navyše sa všeobecné súdy podľa sťažovateľky nijako nezaoberali jej argumentáciou prezentovanou v písomných podaniach pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní.

7. V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza, že právo na spravodlivý proces, ako aj právo na súdnu ochranu je vo svojom obsahu naplnené práve tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a práve závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani prijaté v zrejmom omyle. Rovnako je podľa sťažovateľky súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy aj rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania. Sťažovateľka podotýka, že *„[p]rostredníctvom predmetného článku Ústavy sa zaručuje každému základné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Aj zákonná úprava platenia a náhrady trov konania určuje, či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom. Procesné predpisy, ktoré upravujú platenie a náhradu trov konania, je tak preto potrebné vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Pritom treba dbať na to, aby nikto len z dôvodu, že uplatní svoje základné právo na súdnu ochranu, neutrpel materiálnu ujmu v dôsledku platenia trov konania, a to bez zreteľa na jeho postavenie v konaní. V sumáre je tak možné povedať, že rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy môže postupom, ktorým rozhoduje o nároku na náhradu trov konania*

a tento postup nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu.“. K porušeniu uvedeného základného práva môže podľa sťažovateľky dôjsť nielen postupom súdu založeným na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných procesných ustanovení, v ktorom sú obsiahnuté prvky svojvôle, ale aj v prípade, keď je odôvodnenie rozhodnutia celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné.

8. Sťažovateľka si je podľa svojich slov vedomá toho, že ústavný súd sa zaoberá problematikou trov konania len sporadicky. Ak by však napadnuté rozhodnutie zostalo v platnosti, tento stav by podľa nej vytvoril vážny precedens do budúcnosti, ktorý by nebolo možné zvrátiť. Prerokovaný prípad nesie podľa sťažovateľky *„prvky arbitrárnosti, prílišnej formálnosti a hlavne nezákonnosti, ktorá sa prejavila rozhodnutím súdu prvej inštancie a následne aj konaním odvolacieho súdu. Stav, ktorý nastal, je tak vyústením rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré vychádzajú zo zjavného rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania.*“. Arbitrárnosť rozhodnutia a rozpor s princípmi spravodlivosti vidí sťažovateľka konkrétne v tom, že okresný súd rozhodol o náhrade trov konania na základe znaleckého posudku, ktorý žalovaný preukázateľne doručil až po ukončení dokazovania a vyhlásení rozsudku. Za nezákonný považuje postup súdov, pri ktorom súdy za základ tarifnej odmeny považovali hodnotu veci, ktorá nebola do sporu *„riadne zavedená dokazovaním*“. Navyše bolo sťažovateľke *„dokonca najskôr odopreté právo vôbec sa k danému znaleckému posudku vyjadriť*“, takže nezákonný prístup zo strany súdov tu podľa sťažovateľky pretrváva už roky. Podľa sťažovateľky je sporné, kedy sa posudok vôbec stal súčasťou spisu. Konajúci súd tak na neho nemal vôbec prihliadať a o trovách konania mal podľa sťažovateľky rozhodnúť na základe § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify. O zjavnej nesprávnosti procesného postupu súdu má svedčiť aj to, že si z konania o náhrade trov súdy vytvorili *„samostatný spor*“, keďže po vrátení veci okresný súd *„dokonca nariadil pojednávanie*“. Sťažovateľka považuje tento postup za svojvoľný a nezákonný, nemajúci obdobu v právnom poriadku Slovenskej republiky.

9. Sťažovateľka považuje za potrebné osobitne zdôrazniť aj ďalšie pochybenia konajúcich súdov, ktoré svedčia o ich dlhodobom svojvoľnom prístupe. Ide v prvom rade o skutočnosť, že konajúce súdy priznali náhradu za nesprávne určený (vyšší) počet úkonov, ďalej nesprávne vyhodnotili tarifnú hodnotu veci pre odvolacie a dovolacie konanie, súdny

spis viedli neštandardným a zmätočným spôsobom a v neposlednom rade sa odklonili od rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít a odignorovali rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 M Cdo 10/2013 z 25. marca 2014, na ktoré sa sťažovateľka odvolávala.

10. S ohľadom na už uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„a/ Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k.: 6Co/180/2016-419 zo dňa 02.06.2016 a uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k.: 50C/239/2011-192 zo dňa 03.02.2016 bolo porušené základné právo spoločnosti SBK INVEST, a.s., so sídlom Nobelova 9, 831 02 Bratislava, [REDACTED], upravené v čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

b/ Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k.: 6Co/180/2016-419 zo dňa 02.06.2016 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k.: 50C/239/2011-192 zo dňa 03.02.2016 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

c/ Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 363,79 € (za dva úkony právnej služby - prevzatie a príprava právneho zastúpenia a spracovanie a podanie sťažnosti), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

A. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu

13. Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd totiž pri zakladaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

14. Vo vzťahu k časti sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia označených článkov ústavy uznesením okresného súdu č. k. 50 C 239/2011-192 z 3. februára 2016 zistil ústavný súd existenciu procesnej prekážky uvedenej v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a síce nedostatok právomoci.

15. Vo vzťahu k predmetnému uzneseniu okresného súdu disponovala sťažovateľka opravným prostriedkom (odvolaním), ktorý aj využila. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy v danom prípade spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda krajského súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

B. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu

16. V súvislosti s preskúvaním rozhodnutí všeobecných súdov v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

17. Aj rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je však ústavný súd zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva

(porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011). Inými slovami, pôjde o prípady, keď bude postup všeobecného súdu v zjavnom rozpore s princípmi spravodlivosti.

18. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti spochybňuje predovšetkým záver všeobecných súdov, podľa ktorého žalovaný vyčíslil trov konania v zákonnej lehote, a tiež postup, keď súdy pri rozhodovaní o trovách konania vychádzali zo znaleckého posudku predloženého v rámci lehoty k vyčísleniu trov konania. Predmetom posúdenia ústavného súdu je otázka, či uvedeným postupom mohlo dôjsť k extrémnemu zásahu do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý proces.

19. Pokiaľ ide o posúdenie otázky včasnosti vyčíslenia trov konania, ústavný súd pripomína, že zisťovanie a následne hodnotenie skutkových okolností je úlohou všeobecných súdov a ústavný súd by do neho mohol zasiahnuť len v prípade zistenia extrémneho nesúladu medzi skutkovými zisteniami a z nich vyvedenými skutkovými či právnymi závermi. Takáto situácia však v tomto prípade nenastala. Krajský súd (podobne ako okresný súd) v napadnutom rozhodnutí presvedčivým spôsobom vysvetlil, ako dospel k záveru o včasnosti vyčíslenia trov konania, a prečo argumentáciu sťažovateľky nepovažoval za dôvodnú. To isté platí, aj pokiaľ ide o stanovenie počtu úkonov právnej služby, za ktoré bola protistrane priznaná náhrada, resp. o určenie tarifnej hodnoty veci pre účely odvolacieho a dovolacieho konania. Ústavný súd v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozhodnutia nezistil nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. S ohľadom na to, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opakuje námietky, na ktoré už dostala vyčerpávajúcu odpoveď, postačí na napadnuté rozhodnutia plne odkázať.

20. Za protiústavný nemožno označiť ani postup okresného súdu, pri ktorom uvedený súd pri určení výšky trov vychádzal zo znaleckého posudku predloženého v rámci lehoty uvedenej v § 151 ods. 1 OSP, resp. odobrenie tohto postupu zo strany krajského súdu. Uvedený postup by mohol dosiahnuť ústavnoprávnej dimenzie vtedy, ak by bol v jeho dôsledku vážnym spôsobom zasiahnutý niektorý z aspektov práva na spravodlivý proces, pričom v tomto prípade prichádza do úvahy predovšetkým zásada kontradiktórnosti

konania. Podstatou uvedenej zásady je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04), resp. aby sudy nezakladali svoje rozhodnutia na skutkových alebo právnych otázkach, ktoré neboli prerokované počas súdneho konania, pričom spôsobili taký obrat, ktorý nemohol predpokladať ani bdely účastník (pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Čepek proti Českej republike z 5. 9. 2013, č. 9815/10, bod 48; dostupný na webe hudoc.echr.coe.int). Princíp kontradiktórnosti sa do istej miery vzťahuje aj na akcesorickú fázu súdneho konania, ktorou je rozhodovanie o trovách konania. Ani v tejto časti nesmie byť účastník ukrátený o možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam, ktoré sú pre rozhodnutie súdu o trovách konania zásadné. V posudzovanom prípade však boli už načrtnuté garancie spravodlivého procesu dodržané, pretože prvotné pochybenie okresného súdu, ktorý o trovách rozhodol bez doručenia znaleckého posudku sťažovateľke, bolo napravené najvyšším súdom a v nadväznosti na to krajským súdom. Sťažovateľka tak mala v následnom konaní, ktoré je predmetom aktuálneho prieskumu ústavného súdu, možnosť uplatniť všetky svoje procesné práva a spochybniť predmetný znalecký posudok, pričom z ústavnoprávneho pohľadu nie je podstatné, v ktorej fáze súdneho konania sa tak stalo. Za už popísaných okolností bolo teda konanie ako celok možné považovať za spravodlivé. Interpretácia príslušných procesných ustanovení týkajúcich sa rozhodovania o trovách konania (predovšetkým § 151 ods. 1 OSP) zo strany rozhodujúcich súdov nevykazuje žiaden extrém, a preto nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na spravodlivý proces a ani žiadneho iného jej základného práva.

21. Z uvedených dôvodov je potrebné odmietnuť sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2017